

CUSSEGL GROND

Sessiun da december 2023

Incumbensa Gredig concernent mesiras per la coesistenza tranter l'uman ed il luf en il Grischun

La populaziun da lufs en il Grischun è creschida svelt. Tras la revisiun da la Lescha federala da chatscha è vegnidas stgaffidas basas per far frunt a quest svilup. Las finamiras politicas gievan fin ussa principalmain en direcziun da l'agricultura e da l'economia d'alp, perquai ch'il basegn d'agir era grond en quests secturs. Las novas mesiras han cunzunt l'intent da regular la populaziun da lufs e da reagir sin donns vi d'animals da niz. Quest onn è il dumber d'animals da niz stgarpads en il Grischun, ma er en l'entira Svizra, sa reduci cleramain cumpareglià cun l'onn passà. Tuttina èsi da tegnair vinavant en egl il svilup.

En il fratemp datti novas enconuschientschas davart il svilup da la populaziun da lufs e davart la coesistenza cun ils lufs. Igl è per exempel cumprovà, ch'il svilup intensiv da las populaziuns da lufs stat principalmain en in connex cun ina gronda purschida da nutriment ed uschia er cun la gronda populaziun da selvaschina (d'ungla) (Roder et. al. 2020, Universidad da Berna). En spezial han las puras ed ils purs grischuns dentant etablì en blers lieus ina protecciun da muntaneras efficzia ed han gia rimnà fitg bleras experientschas (p.ex. Vogt et. al. 2022, Kora / Agridea). Plinavant sa tschenta la dumonda, co ed en tge dimensiun ch'il return dal luf ha er effects positivs sin l'economia publica e sin l'ecologia, per exempel areguard la promoziun da la regiuvnaziun dal guaud, sco quai ch'igl è gia enconuschent tar il luf-tscherver (p.ex. Rüegg et al. 1999, Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen), u areguard ina meglra sanadad da la populaziun da selvaschina.

Sin basa da questas ponderaziuns incumbensain nus la Regenza d'elavurar – cun la cooperaziun da plirs posts da servetsch e departaments – in rapport che examinescha e valitescha mesiras per la convivenza tranter l'uman ed il luf e che giuditgescha la realisabladad da talas per il Grischun. En emprima lingua duai il rapport preschentar exempels da best practice en territoris ch'èn populads ed abitads da lufs, quai en il Grischun, en ils chantuns circumdants ed a l'exteriur. Il rapport duai dentant includer tut ils secturs ch'èn necessari per ina coesistenza e duai tranter auter er resguardar ils suandants temas:

1. Promoziun da la lavur da pastura e pastur (p.ex. cun meglierar la scolaziun e la paja da las pasturas e dals pasturs)
2. Integraziun da las grondas populaziuns da selvaschina d'ungla en il chantun Grischun sco pli impurtanta basa da nutriment dals lufs (p.ex. reducir las populaziuns da selvaschina d'ungla, per che la populaziun da lufs creschia main fitg)
3. Analisa dals aspects da l'ecologia e da l'economia publica che resultan tras la preschientscha dal luf (p.ex. tenor la finamira 9 da la Strategia concernent il spazi da viver guaud-selvaschina 2021 da la Regenza)
4. Organizaziun da la gestiun da cadavers e da ruments per betg attrair lufs ed auters animals da rapina gronds, en spezial en regiuns turisticas
5. Mesiras da sensibilisaziun en il sectur turistic ed en l'agricultura
6. Survista da las mesiras introducidas fin ussa sin basa d'intervenziuns dal Cussegl grond: tge è efficazi, tge è antiquà, tge è anc necessari?

La finamira è ina coesistenza pragmatica cun il luf en la cuntrada culturala dal Grischun.

Cuira, ils 7 da december 2023

Gredig, Pfäffli, von Ballmoos, Atanes, Baselgia, Bavier, Biert, Bischof, Bisculm Jörg, Bleuler-Jenny, Cahenzli-Philipp, Danuser (Cuira), Degiacomi, Dietrich, Furger, Gansner, Gartmann-Albin, Hermle, Hoch, Kreiliger, Loepfe, Mächler, Mani, Mazzetta, Müller, Natter, Nicolay, Oesch, Pajic, Perl, Preisig, Rageth, Rettich, Rutishauser, Wilhelm